Antti Kohopää
11.10.2018

Eduskunnan verojaosto

Hallituksen esitys eduskunnalle korkovähennysrajoitusta koskevan sääntelyn muuttamisesta (HE 150/2018 vp)

Energiateollisuus ry kiittää lausuntopyynnöstä koskien hallituksen esitystä korkovähennysrajoitusta koskevan sääntelyn muuttamisesta.

Yhdymme tasevapautussäännöksen ja ennen 17.6.2016 otettujen lainojen rajaamiseen liittyvien täsmennystarpeiden osalta Elinkeinoelämän keskusliiton verojaostolle toimittamaan lausuntoon.

Haluamme lisäksi korostaa, miksi esitys on erityisen merkityksellinen energia-alan näkökulmasta ja miksi direktiivin salliman infrastruktuuripoikkeuksen jatkovalmistelu tulee tehdä kiireellisenä.

Energia-alan yrityksistä esitys koskettaa erityisesti sähköntuottajia ja sähköverkkoliiketoimintaa. Molemmat toiminnat ovat erittäin pääomaintensiivisiä ja investoivat paljon. Investointien rahoittamiseksi käytetään paljon vierasta pääomaa, jonka korkojen vähennysoikeuteen nyt esitetyllä rajoituksella puututaan merkittävästi.

Nyt käsillä olevalla esityksellä on tarkoitus puuttua aggressiiviseen verosuunnitteluun. Esityksellä kuitenkin samalla vaikeutettaisiin energia-alan investointeja, jotka eivät ole aggressiivista verosuunnittelua. Tämän vuoksi olisi syytä arvioida huolellisesti keinoja, joilla Suomen heikentyminen investointiympäristönä voidaan välttää.

Osakkuusyhtiöt tuottavat sähköä omistajilleen omakustannehintaan, jolloin EBITDA jää alhaiseksi ja korkojen vähennysoikeus rajoitetuksi

Energiantuotannossa on paljon osakkuusyhtiöitä (nk. Mankala-yhtiöitä). Osakkuusyhtiöt ovat yhteisyrityksiä, jotka on perustettu toteuttamaan suuria pääomia vaativia tuotantoinvestointeja. Tuulivoima-, vesivoima-, ydinvoima- sekä sähkön ja lämmön yhteistuotantoinvestointeja on toteutettu osakkuusyhtiö-toimintamallilla. Nämä investoinnit toteuttavat Suomen energia- ja ilmastopolitiikan tavoitteita. Osakkuusyhtiöt tuottavat noin puolet Suomessa tuotettavasta sähköstä ja merkittävän osan kaukolämmöstä.

Osakkuusyhtiöt eivät tavoittele voittoa, vaan ne tuottavat sähköä ja lämpöä omakustannushintaan yhtiön osakkaille. Osakkaat käyttävät energian omassa tuotantotoiminnassaan tai myyvät edelleen. Osakkaat maksavat verot tuotteidensa tai edelleen myymänsä energian myyntivoitosta. Osakkuusyhtiömallilla on voitu koota yrityksiä yhteen ja toteuttaa isoja pääomia vaativia investointeja, joihin yksittäisillä osakkailla ei olisi rahkeita tai hankkeita, joissa halutaan riskejä jakaa osakkaiden välillä. Osakkuusyhtiöissä osakkaiden vastuut velvollisuudet ovat määritelty osakassopimuksissa.

Osakkuusyhtiöiden rahoitus perustuu tyypillisesti kahteen lähteeseen: osakkaiden yhtiöön sijoittamaan omaan pääomaan sekä yhtiön ottamaan ulkoisiin lainoihin. Osakkaina on sekä

Energiateollisuus ry
Fredrikinkatu 51–53 B, 00100 Helsinki
PL 100, 00101 Helsinki
Puhelin: (09) 530 520, faksi: (09) 5305 2900
www.energia.fi

teollisuusyrityksiä, kuntaomisteisia ja muita energiayhtiöitä sekä jopa suoraan kuntia. Osa osakkuusyhtiöistä on konserneja.

Koska osakkuusyhtiöt tuottavat energiaa omakustannushintaan osakkailleen eivätkä tavoittele voittoa ja investoinnit ovat pitkäikäisiä, näiden EBITDA jää hyvin alhaiseksi. Mikäli korkojen vähennysoikeus rajataan 25 prosenttiin EBITDA:sta, koskee rajoitus erityisen voimakkaasti osakkuusyhtiöitä ja nostaa näiden verokustannuksia. Verokustannukset siirtyvät käytännössä osakkaiden kustannukseksi korkeampana sähkön omakustannushintana. Näin käy vaikka osakkailla olisikin säännöksen mahdollistamaa koronvähennyskapasiteettia.

Sähköverkkoliiketoiminnassa on merkittävä investointivaihe menossa ja investointeihin tarvitaan vierasta pääomaa

Vuonna 2013 sähköverkkoliiketoimintaa sääntelevä sähkömarkkinalaki uudistettiin ja yksi uudistuksen keskeinen tavoite oli toimitusvarmuuden tason parantaminen. Laissa edellytetyn tason saavuttaminen edellyttää mittavia investointeja jakeluverkkoihin. Energiaviraston arvion mukaan verkkoyhtiöt investoivat vuoteen 2030 mennessä noin 8 miljardia euroa sähköverkkoihin. Merkittävä osa tästä on lainsäädännön edellyttämiä toimitusvarmuusinvestointeja. Kaikkia investointeja ei pystytä rahoittamaan omalla pääomalla tai tulorahoituksella, vaan investointien rahoittamiseksi tarvitaan merkittävästi lainarahaa.

Käsityksemme mukaan nyt esitetyllä korkojen vähennysoikeuden rajoituksella verkkoinvestointeja tekevien yritysten verokustannukset nousevat ja verkkoinvestointien rahoittaminen kallistuu.

Monet energiayritykset ovat konserneja lainsäädännöllisistä ja liiketaloudellisista syistä

Energia-alan konsernirakenne johtuu lainsäädännön tuomista eriyttämissäännöksistä, joiden mukaan mm. sähköenergiatuotanto, -verkko, ja –myynti on eriytettävä omiksi yhtiöikseen. Energia-alan yrityksistä hyvin suuri osa on kuntaomisteisia. Energiayritykset ovat tyypillisesti konserneja edellä mainitun eriyttämisvelvoitteen nojalla. Lainsäädännön velvoitteiden lisäksi liiketaloudelliset syyt (esimerkiksi luottoluokitus ja rahoituksen kustannukset) ovat johtaneet siihen, että rahoitusta on konserneissa keskitetty.

Nyt lausunnolla olevassa hallituksen esityksessä ei kuitenkaan huomioida, että energiayrityksillä ei ole joko lainsäädännöstä tai liiketaloudellisista syistä mahdollisuutta organisoida rahoitustaan tai konsernirakennettaan muutoin. Käytännössä tämä johtaa myös siihen, että erilaisia ja eri tavoin rahoituksensa järjestäneitä yrityksiä kohdellaan eri tavoin.

Direktiivi olisi mahdollistanut korkovähennysrajoituksen ja EBITDA:n määrän tarkastelun konsernitasolla sen sijaan, että rajoitusta tarkastellaan yrityskohtaisesti. Vaikka korkojen ja EBITDA:n tarkastelu konsernitasolla olisi tuonut lisätyötä ja hieman hallinnollista taakka, olisi se silti voinut olla perusteltu tapa tarkastella korkovähennysrajoitusta sellaisten konsernien kohdalla, joiden toimintaympäristö edellyttää konsernirakennetta.

Infrapoikkeuksen jatkovalmistelu on tehtävä kiireellisenä

Hallituksen esityksessä direktiivin mahdollistama infrastruktuuripoikkeus siirretään jatkovalmisteluun.

Direktiivin mukaan *jäsenvaltiot voivat jättää rajoituksen soveltamisalan ulkopuolelle ne ylimenevät vieraan pääoman menot, jotka kertyvät lainoista, joilla rahoitetaan pitkän aikavälin julkisia infrastruktuurihankkeita, jos hankkeen toteuttaja, vieraan pääoman menot, varat ja tulot ovat kaikki unionissa.* Edelleen direktiivissä täsmennetään, että *pitkän aikavälin julkisella* ***infrastruktuurihankkeella tarkoitetaan hanketta, jolla tuotetaan, kehitettään, käytetään ja/tai ylläpidetään laajamittaista omaisuutta, jonka jäsenvaltio katsoo***

olevan yleisen edun mukainen. Nähdäksemme energia-alan investoinnit voivat täyttää direktiivin määritelmän infrastruktuurihankkeesta.

Suomi on muissa yhteyksissä useaan kertaan katsonut sähköverkkoliiketoiminnan olevan yleisen edun mukaista. Tätä kuvaa toimialaa koskeva tiukka sääntely:

- Sähköverkkoyhtiöiden tuotto on säännelty
- Sähköverkkoliiketoiminta on luvanvaraista monopolitoimintaa
- Sähköverkkoyrityksillä on sekä tuotannon, että asiakkaiden liittämisvelvollisuus
- Sähkön toimitusvarmuutta ja muutoinkin toimintaa säädellään tarkasti

Lisäksi haluamme korostaa, että tulevien vuosien suuret investointitarpeet ja sitä kautta tarve ottaa myös lainaa johtuvat edellä kuvatusta sääntelystä.

Tuotantoinvestoinnit eroavat jossain määrin verkkoinvestoinneista, mutta niitäkin voidaan yleisen edun mukaisina monesta eri näkökulmista.

- Tuulivoimatuotantoa tuetaan Suomessa laajalla tukijärjestelmällä ja ylipäätään uutta uusiutuvaa sähköntuotantoa halutaan lisätä. On arvioitu, että hankkeet ovat yleisen edun mukaisia, koska niitä edistetään.
- Ydinvoimalaitoksen rakentamiseksi vaadittava periaatepäätös perustuu harkintaan siitä, onko hanke yhteiskunnan kokonaisedun mukainen. Mikäli hanke ei ole kokonaisedun mukainen, ei ydinvoimalaitosta edes voi rakentaa.
- Ylipäätään energiantuotantoinvestointeja halutaan huolto- ja toimitusvarmuussyistä rakentaa kotimaahan. Sähkö ja lämpö ovat hyödykkeitä, jotka ovat yhteiskunnan toiminnan näkökulmasta välttämättömiä.

Lisätietoja asiasta antaa Antti Kohopää, antti.kohopaa@energia.fi, 050 344 9265.